Algemene Beschouwingen PRO Eersel

Programmabegroting 2027–2030 | 3 november 2026

Voorzitter,

Laat ik beginnen met wat wij positief vinden aan deze begroting. Er is bereidheid om te investeren in voorzieningen, er worden stappen gezet om nieuwe woningen mogelijk te maken en er is aandacht voor de verduurzaming van onze woningen. Dat zijn ontwikkelingen die PRO ondersteunt.

Maar een begroting is meer dan een overzicht van inkomsten en uitgaven. Het is ook een uitdrukking van hoe we met elkaar willen samenleven. Welke verantwoordelijkheid nemen we voor elkaar? Wie helpen we vooruit? En welke gemeente willen we achterlaten aan de volgende generatie?

Voor PRO draait dat om drie uitgangspunten: we laten niemand achter, we verdelen onze middelen eerlijk en we nemen verantwoordelijkheid voor elkaar.

Niemand achterlaten

In onze gemeente gaat het gelukkig met veel mensen goed. Maar er zijn ook inwoners voor wie het dagelijks leven minder vanzelfsprekend is. Mensen die moeite hebben om rond te komen, jongeren die vastlopen, ouderen die vereenzamen of gezinnen die afhankelijk zijn van ondersteuning.

Niet iedereen vraagt gemakkelijk om hulp en niet ieder probleem is zichtbaar. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat de gemeente oog heeft voor mensen die anders buiten beeld blijven.

Dorpsondersteuners kunnen daarin veel betekenen. In Steensel is daar al ervaring mee opgedaan en het is goed dat er nu breed draagvlak bestaat om dorpsondersteuning verder uit te breiden. Daarbij moeten we rekening houden met de verschillen tussen onze dorpen. In Knegsel ligt er al een stevige basis, terwijl andere dorpen nog bezig zijn hun netwerk op te bouwen. Voor Eersel moet de behoefte en de juiste invulling nog worden onderzocht, maar ook daarvoor willen wij ruimte reserveren.

Daarnaast moeten we niet alleen kijken naar het aantal uren. Een dorpsondersteuner moet ook praktisch aan de slag kunnen. Denk aan een ruimte om mensen te ontvangen, communicatie, vrijwilligersbijeenkomsten en andere kleine uitgaven die nodig zijn om een netwerk op te bouwen. In Steensel worden die bijkomende kosten geschat op ongeveer € 7.500. Het zou jammer zijn als we wel uren beschikbaar stellen, maar onvoldoende rekening houden met wat nodig is om die uren goed te benutten.

Voor PRO is het daarom belangrijk dat de ondersteuning vanuit de dorpen zelf groeit, dat er ruimte is voor de praktische uitvoering en dat we zorgvuldig volgen wat de inzet oplevert. Die punten willen wij meenemen in de besluitvorming over dorpsondersteuners.

Hetzelfde uitgangspunt geldt voor de jeugdzorg. Natuurlijk moeten we de kosten beheersen, maar een jongere die hulp nodig heeft, mag niet de dupe worden van financiële doelstellingen. Goede ondersteuning op tijd kan veel persoonlijk leed voorkomen.

Ook bij het verduurzamen van woningen moeten we voorkomen dat mensen achterblijven. Een lagere energierekening is juist voor huishoudens met weinig financiële ruimte belangrijk. Dan moeten onze regelingen ook voor hen bereikbaar zijn.

Solidariteit houdt bovendien niet op bij de grenzen van onze gemeente. Mensen die hun land hebben moeten ontvluchten, verdienen een menswaardige opvang en de mogelijkheid om opnieuw een bestaan op te bouwen. Dat vraagt om zorgvuldige keuzes, maar ook om de bereidheid onze verantwoordelijkheid te nemen.

Onze middelen eerlijk verdelen

Voorzitter,

Eerlijk verdelen betekent niet dat iedereen hetzelfde krijgt. Het betekent dat we kijken naar waar de behoeften liggen en naar waar ons gemeenschapsgeld het meeste verschil kan maken.

Dat geldt bijvoorbeeld voor betaalbare woningen. We hebben woningen nodig voor jongeren, gezinnen en ouderen, maar vooral ook voor mensen die op de huidige woningmarkt nauwelijks een kans maken. Daarom vinden wij dat geld dat bedoeld is voor sociale woningbouw ook voor dat doel behouden moet blijven.

Het geldt ook voor de voorzieningen in onze dorpen.

Het college reserveert 10 miljoen euro voor buitensport. Wij begrijpen dat sportverenigingen goede accommodaties nodig hebben en dat daarin geïnvesteerd moet worden. Maar we vinden het niet verstandig om zo'n groot bedrag al specifiek voor buitensport vast te leggen, zonder eerst breder te kijken naar wat onze dorpen nodig hebben.

Ook muziekverenigingen, dorpshuizen, jeugdactiviteiten, culturele verenigingen en carnavalsbouwgroepen zijn belangrijk voor de leefbaarheid. Dat zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten en waar vrijwilligers onze gemeenschap draaiende houden.

Wij willen daarom dat we samen met de dorpen onderzoeken welke voorzieningen nodig zijn en welke investeringen prioriteit verdienen. Niet om noodzakelijke sportinvesteringen tegen te houden, maar om tot een bredere en zorgvuldiger afweging te komen. Daarover dienen wij een motie in.

Alle zes dorpen verdienen daarbij dezelfde aandacht, ook al zullen de oplossingen per dorp verschillen.

Verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en voor de toekomst

Voorzitter,

Onze verantwoordelijkheid reikt verder dan de komende vier begrotingsjaren.

We willen veel woningen bouwen, en dat is nodig. Maar bij Stokkelsche Akker zien we hoe gemakkelijk de discussie zich kan richten op aantallen. Er wordt gesproken over maximaal 700 woningen, terwijl we ook moeten zorgen voor scholen, veilige wegen, groen, speelruimte en voldoende energievoorzieningen.

Het aantal woningen mag niet bepalen hoeveel ruimte er overblijft voor de rest. We moeten juist kijken wat nodig is om daar een prettige en gezonde wijk te maken en hoeveel woningen daar vervolgens verantwoord passen.

Die verantwoordelijkheid geldt ook voor onze natuur en ons milieu.

Groen is voor ons geen versiering die je aan het einde van een bouwproject toevoegt. Bomen, biodiversiteit, schoon water en een gezonde leefomgeving zijn van wezenlijk belang voor de kwaliteit van onze dorpen. Bovendien krijgen we steeds vaker te maken met hitte en hevige regenval. Daar moeten we nu rekening mee houden, niet pas wanneer de problemen zich voordoen.

We hebben de verantwoordelijkheid om de natuur die onze gemeente bijzonder maakt te beschermen en waar mogelijk te versterken. Ook de generaties na ons moeten hier prettig kunnen wonen.

Verantwoordelijkheid nemen betekent daarnaast dat we bekende problemen niet onnodig voor ons uitschuiven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de verkeersveiligheid. In o.a. Vessem en Knegsel wordt al langer aandacht gevraagd voor de verkeersveiligheid. Daarom willen wij in 2027 geld beschikbaar te stellen voor maatregelen.

Ook voor andere verkeersknelpunten willen we niet wachten tot het uitvoeringsprogramma van 2030. Met een motie vragen wij om eerder concrete maatregelen te treffen.

En natuurlijk hoort bij verantwoordelijkheid ook zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld. Eersel heeft een financiële buffer, maar de vooruitzichten voor de

komende jaren vragen om terughoudendheid bij grote verplichtingen. Tegelijkertijd moeten we niet vergeten dat tijdig investeren in welzijn, preventie en een gezonde leefomgeving juist kan voorkomen dat de samenleving later met grotere problemen en hogere kosten wordt geconfronteerd.

Tot slot

Voorzitter,

Wij willen een gemeente waarin mensen naar elkaar omkijken. Waar we niet alleen investeren in stenen en gebouwen, maar ook in de mensen die onze dorpen tot gemeenschappen maken.

We willen mensen helpen die het moeilijk hebben, waar iedereen een eerlijke kans krijgt en waar we zorgvuldig omgaan met onze natuur en leefomgeving.

Dat vraagt soms om andere prioriteiten dan het college voorstelt. Daar zullen wij kritisch op blijven. Maar we zoeken ook graag de samenwerking met andere fracties, want ook hier moeten het samen doen.

Voor PRO is de vraag uiteindelijk eenvoudig: wordt onze gemeente niet alleen groter en welvarender, maar ook socialer, eerlijker en groener?

Dank u wel.